

De Zesdaagse van Den Bosch 1934

Ben Libregts

De Zesdaagse van Den Bosch

Het is nu amper meer voor te stellen, maar tot 1940 was de baansport leidend in het wielrennen! Wegrennen was wat minderwaardig en de grote vedetten waren voornamelijk baanrenners. In de Verenigde Staten was het baanwielrennen en zeker de zesdaagse sport nummer 1, en in die tijd ("the jazz age", het jazz tijdperk) zelfs populairder dan honkbal, basketbal en American football! Tegenwoordig heeft het baanwielrennen een noodlijdend bestaan, en ondanks het feit dat Nederland momenteel een geweldig arsenaal aan toppers in het baanwielrennen heeft, is het baanwielrennen ver ondergeschikt aan het wielrennen op de weg. Tegenwoordig zijn wegrenners de grote vedetten met de grootste gages en dat is lang anders geweest. Honderd jaar geleden waren baanrenners de aristocraten van het wielrennen en waren wegrenners veel minder gezien. Zij waren de zwervers van het metier en werden door Albert Londres in zijn befaamde verslag uit de Tour de France van 1924 niet voor niets de "dwangarbeiders van de weg" (les forçats de la route) genoemd. Het is dan ook niet gek, dat

Nederland heel veel wielervedetten kent heeft.

Tekening van de Franse cartoonist Pellos

In zijn boek "Hier lag een Wielervedeten" noteerde Robert van Willigenburg zo'n 200 wielervedetten in Nederland, waarvan ruim de helft in Brabant lag. Vrijwel elke plaats in Brabant heeft wel een wielervedeten gehad.

Natuurlijk kon Den Bosch hier niet bij achter blijven. Het was vooral de in 1922 opgerichte wielervedetenclub "Swift", gesteund door "De Pedaalridders" (1927), dat er bij het gemeentebestuur op aan drong om een eigen wielervedetenbaan aan te leggen, hetgeen uiteindelijk ook gebeurde. In 1928 werd het betonnen 250 meter lange baan geopend.

Met zijn korte rechte einden en zijn wijde relatief vlakke bochten was de Bossche Wielervedetenbaan niet echt een baan voor

stayerswedstrijden en eigenlijk ook niet geschikt voor de meer tactisch ingestelde sprinters. Voor pure hardrijders was het echter een voortreffelijk baan.

Jammer genoeg werden er op de Bossche Wielervedetenbaan nooit Nederlandse kampioenschappen verreden, maar toch hebben er nogal wat grote kampioenen in de bestaansjaren van deze baan hun weg naar Den Bosch gevonden. Niet alleen voor het verrijden van wedstrijden, maar heel dikwijls ook om gehuldigd te worden naar aanleiding van het behalen van een Nederlands- een Wereld- of een Olympisch Kampioenschap. Aanleiding genoeg dus voor wielervedetenliefhebbers om naar de Bossche wielervedetenbaan te komen, maar toch heeft het baan – een enkele uitzondering nagelaten – maar een kwijnend bestaan geleden. Grote meetings brachten maar zelden grote mensenmassa's op de baan en vrijwel nooit een uitverkocht huis. "Grote" wedstrijden werden er vooral in de jaren 1933, 1934 en 1935 verreden. Het mag dus geen wonder heten, dat na de verwoesting van de Bossche wielervedetenbaan tijdens de bevrijding van Den Bosch in 1944 er na de oorlog weinig animo was om de baan te herstellen of om een nieuwe wielervedetenbaan te bouwen. Dat gold echter niet alleen in Den Bosch, maar in heel Nederland. De gloriejaren van de baansport waren na de bevrijding voorbij en het wegwielrennen in Nederland begon aan zijn opmars.

De eerste zesdaagse werd verreden in 1875 in Birmingham (UK) met als winnaar George Waller. Nadat de autoriteiten individuele zesdaagsen verboden hadden omdat renners door de dagenlange inspanningen zowel lichamelijk als geestelijk volkomen doordraaiden, werd de eerste zesdaagse met koppels verreden in 1899 in Madison Square Garden in New York, waar Charles Miller en Frank Waller zegevierden. Vandaar dat een koppelkoers ook wel een “Madison” genoemd wordt. Maar terwijl er overal op de wereld al lang zesdaagsen verreden werden, bleef Nederland tot in de dertiger jaren van de vorige eeuw van zesdaagsen verschoond. Pas in 1932 werd in Nederland van 18 tot en met 24 november in de oude RAI in Amsterdam de eerste zesdaagse verreden. Winnaar werd het koppel Piet van Kempen – Jan Pijnenburg. Na vier zesdaagsen (1932 tot en met 1936) in Amsterdam werd Rotterdam de tweede stad in Nederland waar in 1936 en 1937 zesdaagsen verreden werden. De laatste zesdaagse in Rotterdam (19 tot en met 25 februari 1937) was echter financieel en sportief een catastrofe. Deze zesdaagse werd ontsierd door combines, malversaties vanuit de organisatie en tal van incidenten, waarna de NWU besloot geen zesdaagsen meer toe te staan in Nederland. De zesdaagse kreeg er een slechte naam door en soms werd er ernstig getwijfeld aan de atletische prestaties van de zesdaagserenners. Daar tegenover staat dat er in de zesdaagsen van de dertiger jaren afstanden werden afgelegd van zo’n 3200 tot 3800 kilometer, met als absoluut record de 4544,3 km. die het koppel Richard Huschke – Franz Krupkat in 1924 reed in de zesdaagse van Berlijn. Ter vergelijking: de gemiddelde afstand van de laatste tien Tour de Frances ligt ergens rond de 3500 kilometer.

In Duitsland waren zesdaagsen al eerder, en wel in 1934, door het Nazi-regime verboden, omdat deze als “entartet” (ontaard, verwerpelijk) gezien werden. Maar juist in dit jaar werd op de Bossche Wielerbahn de eerste en achteraf enige zesdaagse verreden, ook al was dit geen “echte” (144 uur durende) zesdaagse. Het was “maar” een avondzesdaagse, waarbij op iedere avond een koppelkoers werd verreden van 1 uur en 45 minuten. De bedoeling was eigenlijk twee uur, maar men had geen rekening gehouden met de invallende duisternis.

Aan het vertrek stonden acht koppels, die reden in de kleuren:

Geel met sterren: Franken - Rossou (Tilburg)
 Wit: Abeleven - Krijnen (den Bosch)
 Blauw: Hellemons – van der Heijden (Eindhoven)
 Zwart: Willems – Schellekens (Uden-den Dungen)
 Oranje: van Breemen - Duffhuis (Eindhoven)
 Blauw: Briek – van de Weijer (den Bosch)
 Groen: de Grauw – Terborg (den Bosch)
 Paars: van Geffen – Peperkamp (Schijndel-den Bosch)

1934
De Zesdaagse van Den Bosch
24 tot en met 29/31 juli 1934

De zesdaagse, die acht dagen duurde

Vanwege twee verregende avonden draaide deze zesdaagse tenslotte uit op een achtdaagse, waarin er op zes avonden gereden werd.

Al op de eerste avond (dinsdag) was het raak, want vanwege de regen was het onmogelijk om met de wedstrijd te beginnen. De opening van de zesdaagse werd daarom met een dag verplaatst naar woensdag.

Op woensdag, nu de eerste avond, was er gelukkig geen regen en kon de zesdaagse eindelijk beginnen. Er werd meteen flink strijd geleverd. Het koppel Franken – Rossou vervulde de hoofdrol en nam na de eerste avond de leiding voor De Grauw – Terborg en Abeleven - Krijnen. Ondanks felle jachten was het hele veld bij elkaar gebleven en alleen het koppel Briek – van de Weijer verloor een ronde. In verband met de invallende duisternis werd er niet de volle twee uur gereden en liet men het bij een uur en drie kwartier. In 1 uur 45 minuten en 22 seconden werden er 288 ronden afgelegd, hetgeen overeenkwam met 72 kilometer.

Op donderdag was het net als op dinsdag weer mis! Baandirecteur Krijnen moest een paar ronden na de start al afbellen. De wedstrijd was nauwelijks begonnen of het begon fel te regenen, waardoor de baan te gevaarlijk werd om de wedstrijd voort te zetten. Ondanks de dreigende regen was er toch nogal wat publieke belangstelling.

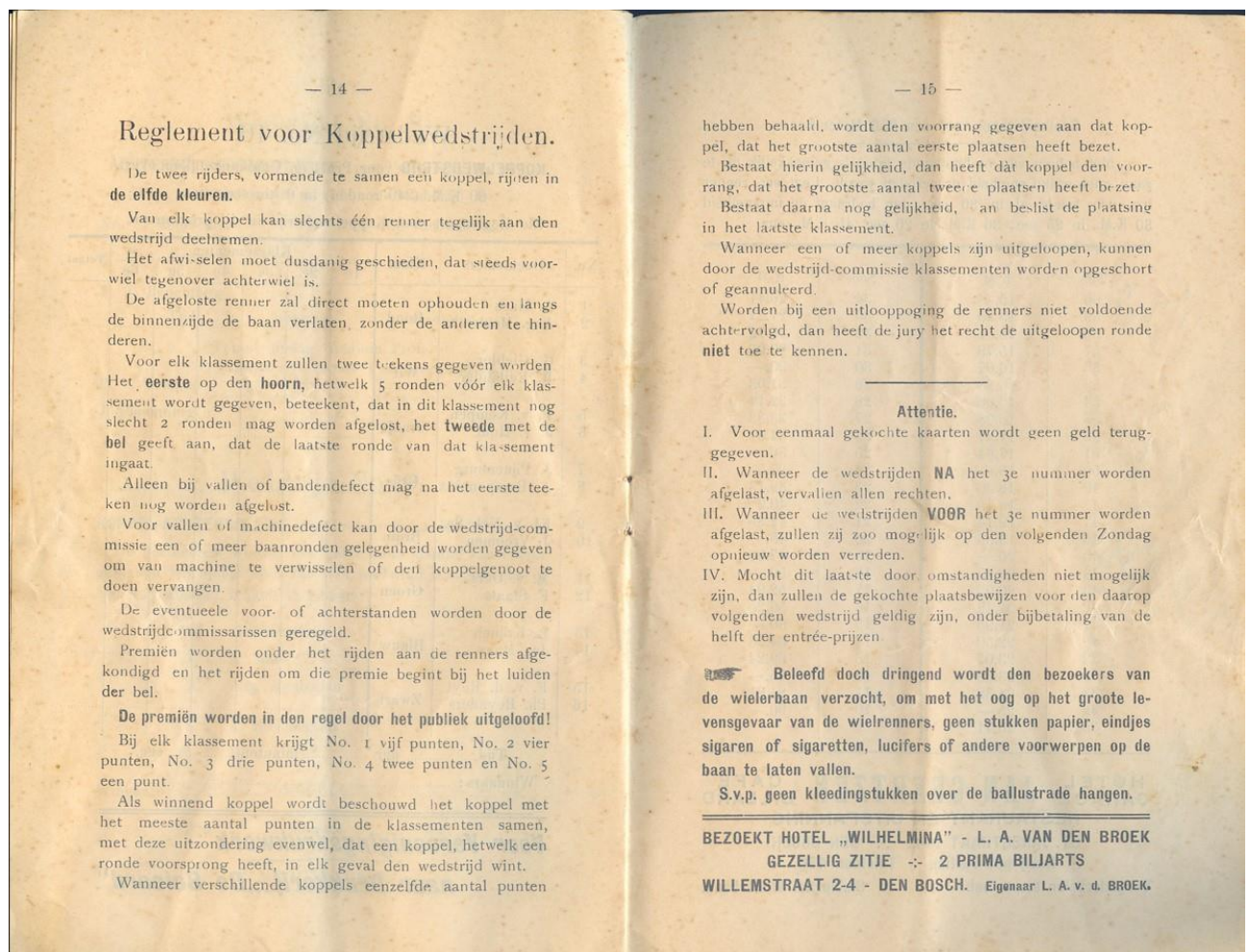
Ook op vrijdag, eigenlijk de vierde maar nu de tweede dag van de zesdaagse, was het maar kiele-kiele. Tijdens de wedstrijd dreven er zware, onheilspellende wolken laag over de baan en zo nu en dan viel er heel even een lichte motregen. Maar tot echte regenbuien kwam het niet, waardoor de

wedstrijd niet afgelast hoefde te worden. Meteen na het vertreksignaal werd er een straf tempo ingezet. Telkens werd er gedemarreerd en gejaagd, waardoor er nooit beneden de 40 km. per uur gereden werd. De koppels Willems – Schellekens, Abeleven – Krijnen, Peperkamp – van Geffen en Briek – van de Weijer toonden zich bijzonder strijdlustig, en het laatstgenoemde koppel reed zich zo dood en murw, dat het aan het einde van de strijd vier ronden achterstand had opgelopen. Maar eigenlijk alle ploegen kwamen op het eind aardig stuk te zitten, behalve het koppel Hellemons – van der Heijden, dat zich opmerkelijk rustig had gehouden. Bij het begin van het laatste klassement gingen zij er vandoor en de rest van het veld was te vermoeid om hen te achterhalen, hoewel zij zich daar tot het uiterste toe voor inspanden. De strijd duurde wel even, maar tenslotte slaagden Hellemons – van der Heijden er in een ronde uit te lopen. In de slotfase van de wedstrijd kwam Van de Weijer nog hard ten val. Hij moest per brancard afgevoerd worden. Later bleek hij gelukkig niets gebroken te hebben, maar hij zat wel vol pijnlijke schrammen en ontvellingen.

De stand na de tweede avond was:

1. Hellemons – van der Heijden, 42p. , op 1 ronde
2. Franken – Rossou 66p. ,
3. De Grauw – Terborg 57p. ,
4. Abeleven – Krijnen 44p. ,
5. Van Breemen – Duffhuis 39p. ,
6. Willems – Schellekens 31p. ,
7. Van Geffen – Peperkamp 14p. ,
8. Op 4 ronden Briek – van de Weijer 12p.

Op deze avond werd in 1 uur 40 minuten 70 km. gereden.

Weer werkte het weer op de derde en vierde dag (zaterdag en zondag) van de zesdaagse niet echt mee. Toch werd er beide dagen gereden. Op zaterdag werd er weer duivels hard gereden en slaagden Hellemons - van der Heijden er in om opnieuw een ronde uit te lopen, ditmaal in het gezelschap van Willems – Schellekens, die zich daarmee op de tweede plaats in de rangschikking nestelden. Vanwege zijn verwondingen moest Van de Weijer de strijd staken, waarna Briek een nieuw koppel

vormde met Van Doremalen. Briek zelf kwam ook nog ten val, ditmaal samen met Peperkamp. Op zondag werd er 55 minuten gereden, waarna de wedstrijd gestaakt werd opnieuw vanwege hevige regenval. Kort daarvoor hadden Briek – Van Doremalen kans gezien een ronde in te lopen. Verder gebeurde er weinig bijzonders.

De stand na vier dagen wedstrijd was:

1. Hellemons – van der Heijden, 51p. , 2. op 1 ronde Willems – Schellekens 31p. ,
3. op 2 ronden Franken – Rossou, 89p. , 4. De Grauw – Terborg 75p. ,
5. Van Breemen – Duffhuis 66p. , 6. Abeleven – Krijnen 57p. ,
7. Van Geffen – Peperkamp 16p. , 8. Briek – van Doremalen 13p.

— 16 —

Snelheidstabel voor een 250 Meter-Baan.

Met behulp van onderstaande tabel is gemakkelijk na te gaan, met welke snelheid er gereden wordt. Legt een renner b.v. een ronde af in 30 sec., dan bedraagt de uursnelheid 30 K.M., in 25 sec., 36 K.M., in 20 sec. 45 K.M., enz.

Sec.	K.M.	Sec.	K.M.
60	15.—	34	26.47
59	15.25	33	27.27
58	15.51	32	28.12
57	15.79	31	29.03
56	16.07	30	30.—
55	16.36	29	31.03
54	16.66	28	32.14
53	16.98	27	33.33
52	17.31	26	34.61
51	17.64	25	36.—
50	18.—	24	37.5
49	18.36	23	39.13
48	18.75	22	40.9
47	19.14	21	42.85
46	19.56	20	45.—
45	20.—	19	47.26
44	20.45	18	50.—
43	20.93	17	52.94
42	21.42	16	56.25
41	21.95	15	60.—
40	22.50	14	64.28
39	23.07	13	69.24
38	23.68	12	75.—
37	24.32	11	81.81
36	25.—	10	90.—
35	25.71		

Handwritten notes on the left side of the table:
 40
 24
 17/15000
 130
 140
 130
 529300

HOTEL JAN GEERTZEN CAFÉ
GARAGE BILLARD
RESTAURANT EN UITSPANNING
 ST. JANSSTRAAT 10-12 :: DEN BOSCH
 :: Nabij het Station - Telefoon 436 ::
 Vergaderzalen beschikbaar. Clublokaal Wielersbaan.

Op maandag, de vijfde dag van de zesdaagse, staakten zowel Krijnen (rijdend met Abeleven) als Franken (rijdend met Rossou) de strijd. Daarop werd een nieuw koppel gevormd: Abeleven – Rossou. Reglementair kregen zij een achterstand van 3 ronden met het puntental van het koppel Franken – Rossou. Hellemons – van der Heijden handhaafden zich vrijwel moeiteloos aan de kop van de wedstrijd. Het nieuwbakken koppel Abeleven – Rossou toonde zich meteen strijdbaar en liepen een ronde van hun achterstand in. In 1 uur 47 minuten en 15 seconden werd er 69,250 km. afgelegd.

De stand na de voorlaatste dag was als volgt:

1. Hellemons – van der Heijden, 71p. , 2. op 1 ronde Willems – Schellekens 40p. ,
3. op 2 ronden De Grauw – Terborg 102p. , 4. Van Breemen – Duffhuis 100p. ,
5. Briek – van Doremalen 25p. , 6. op 3 ronden Abeleven – Rossou 112p. ,
7. op 5 ronden Van Geffen – Peperkamp 21p.

Uiteindelijk kwam er dan toch een eind aan deze zesdaagse. Op de laatste dag stond de eindstand eigenlijk al wel vast. Hellemons – van der Heijden bewaakten angstvallig hun ronde voorsprong en gaven hun grootste bedreigers Willems – Schellekens geen meter ruimte. In de

strijd om de derde plaats sprokkelde Van Breemen – Duffhuis nog net wat meer puntjes dan het koppel De Grauw – Terborg. Van alle renners reed Henk Briek de dapperste koers. Als er gevallen werd, dan zat hij er stevast bij! Op het eind reed hij - bijna van top tot teen ingezwachteld - als een Egyptische mummie op zijn racekarretje rond. Waar Briek met Van Doremalen nog een ronde verloor, wist het koppel Van Geffen – Peperkamp, vooral door toedoen van laatstgenoemde nog een ronde terug te winnen.

Laatste avond 1 uur 23 minuten 35 seconden, afgelegd 54,25 km.

De eindstand werd:

1. Hellemons – van der Heijden, 90p. , 2. op 1 ronde Willems – Schellekens 46p. ,
3. op 2 ronden Van Breemen – Duffhuis 133p. , 4. De Grauw – Terborg 130p. ,
5. op 3 ronden Abeleven – Rossou 148p. , 6. Briek – van Doremalen 36p. ,
7. op 4 ronden Van Geffen – Peperkamp 38p.

Als er nattigheid is, kan men met de beste wil van de wereld niet op een buitenbaan gereden worden. Op minstens de helft van de avonden, waarop er toch nog gereden werd, regende het ook nog wel soms, waardoor de publieke belangstelling niet bijster groot was. Al met al was de Bossche Zesdaagse geen groot succes en was deze eerste uitgave meteen de laatste op de Bossche Wielierbaan.

Als vervanging van het in de oorlog verloren gegane sportpark op West, waarin de Bossche Wielierbaan gesitueerd was, werd op 6 september 1951 het sportpark "De Vliert" geopend. Het oude sportpark De Hooge Donken inclusief de Bossche Wielierbaan werd na de oorlog ontmanteld om plaats te maken voor woningen en industrie. Op De Vliert werd geen wielierbaan aangelegd, maar zo kort na de oorlog was men niet voor één gat te vangen. Minder kieskeurig zijnde - maar ook minder keus hebbende - dan voorheen redeneerde men dat er op de sintels van de atletiekbaan best gekoerst kon worden en aldus vonden er al snel wielervedstrijden op plaats en in de jaren 1952, 1953 (twee keer zelfs), 1954, 1955 en 1970 zelfs avondzesdaagsen. In 1973 werd er voor het laatst op de sintels van De Vliert gereden, toen in een avondvierdaagse.

De Winnaars van de Bossche Zesdaagse 1934

*Janus Hellemons (1912 – 1972)
Nederlands kampioen weg 1939
Tour de France 55^e 1938
46^e 1939*

*Jan van der Heijden, "de Witte"
(1907)
Nederlands kampioen weg
amateurs 1927*

